

فصل اول

محاسبات جبری، معادلات و نامعادلات

مؤلفان: فرهاد حامی، علیرضا زواره، فرهاد وفایی
ویراستار: میثم حمزه‌لویی

مجموع جمله‌های دنباله‌های حسابی و هندسی

مجموع جمله‌های دنباله‌ی حسابی

در عبارت‌های زیر، حاصل را به دست آورید.

$$1) 1+2+3+\dots+n \quad (n \in \mathbb{N})$$

کل (اهمیات مل): دنباله‌ی داده شده، یک دنباله‌ی حسابی است با جمله‌ی اول $a = 1$ و قدر نسبت $d = 1$. از رابطه $S_n = na + \frac{n(n-1)}{2} \times d$ استفاده کنید.

$$2) 1+3+5+\dots+(2n-1) \quad (n \in \mathbb{N})$$

کل (اهمیات مل): دنباله‌ی داده شده، یک دنباله‌ی حسابی است با جمله‌ی اول $a = 1$ و قدر نسبت $d = 2$.

$$3) 10^2 - 99^2 + 98^2 - 97^2 + \dots + 2^2 - 1^2$$

کل (اهمیات مل): با استفاده از اتحاد مزدوج، عبارت داده شده را به مجموع جملات دنباله‌ی حسابی تبدیل کنید.

$$4) 7+11+15+\dots+35$$

کل (اهمیات مل): دنباله‌ی داده شده یک دنباله‌ی حسابی است با جمله‌ی اول $a = 7$ و قدر نسبت $d = 4$. ابتدا تعداد جملات را به دست آورد، سپس مجموع آن‌ها را حساب کنید.

$$5) 3 + (3 + \frac{1}{25}) + (3 + \frac{1}{5}) + \dots + (3 + \frac{1}{5})$$

نکته (اهمیات مل): ابتدا قدر نسبت دنباله را بباید و سپس با استفاده از فرمول $a_n = a + (n-1)d$ ، تعداد جملات را بباید و پس از آن، از فرمول مجموع استفاده کنید.

-۲

در دنبالهای حسابی زیر، با توجه به شرایط داده شده، مجموع جملات (S_n) موردنظر را بباید:

۱) $a = 4, d = 2, n = 10$

نکته (اهمیات مل): از فرمول $S_n = \frac{n}{2}(2a + (n-1)d)$ استفاده کنید.

۲) $a_2 = 8, a_5 = \frac{4}{5}, n = 15$

نکته (اهمیات مل): ابتدا قدر نسبت را با داشتن a_2 و a_5 بباید، سپس از فرمول S_n استفاده کنید.

-۳

مجموع همه اعدا طبیعی دو رقمی مضرب ۵ را بباید.

نکته (اهمیات مل): ابتدا اولین و آخرین عدد دو رقمی مضرب ۵ را بباید و سپس با یافتن قدر نسبت از رابطه $a_n = a + (n-1)d$ تعداد جملات را پیدا کنید و در نهایت از فرمول $S_n = \frac{n}{2}(a + a_n)$ استفاده کنید.

-۴

مجموع همه اعداد طبیعی سه رقمی که باقی‌مانده‌ی تقسیم آن‌ها بر ۱۱ برابر ۷ باشد را بباید.

نکته (اهمیات مل): اگر باقی‌مانده‌ی تقسیم عدد طبیعی a بر b برابر c باشد، آن‌گاه $a = bk + c$ ، باید اولین و آخرین عدد را پیدا کرده و سپس تعداد جملات را بباید و در نهایت از فرمول S_n استفاده کنید.

-۵

جمله‌ی عمومی دنباله‌ای $a_n = 3 - 4(n-1)$ است، مجموع ۹ جمله‌ی اول آن را بباید.

نکته (اهمیات مل): جمله‌ی عمومی یک دنباله‌ی حسابی به صورت کلی $a_n = A + Bn$ داریم که در آن، A قدر نسبت دنباله است.

-۶ در یک دنباله‌ی عددی مجموع n جمله‌ی اول از رابطه‌ی $S_n = n(5n + 1)$ به دست می‌آید، جمله‌ی نهم را بیابید.

گلچین (اهمیاتی هم) در یک دنباله‌ی عددی $a_n = S_n - S_{n-1}$ ، که در آن S_n مجموع n جمله‌ی اول و a_n جمله‌ی اول n است.

-۷ در دنباله‌ی حسابی ... , ۱۴ , ۱۰ , ۶ , ۲ حداقل چند جمله را با هم جمع کنیم تا عدد حاصل از ۲۰۰ بیشتر شود؟

گلچین (اهمیاتی هم) جمله‌ی اول و قدر نسبت را بباید و نامعادله‌ی $S_n > 200$ را برحسب n حل کنید و کوچک‌ترین مقدار n را بباید.

-۸ جمله‌ی یازدهم یک دنباله‌ی حسابی برابر ۵۰ است. مجموع ۲۱ جمله‌ی اول این دنباله را بباید.

گلچین (اهمیاتی هم) می‌دانیم $a_{11} = 50$ پس $a_1 + 10 \cdot d = 50$ ، حال رابطه‌ی مجموع ۲۱ جمله‌ی اول را نوشته و در آن رابطه، $a_1 + 10 \cdot d$ را ایجاد کرده و به جای آن عدد ۵۰ قرار دهید.

-۹ اگر مجموع n جمله‌ی اول یک دنباله‌ی حسابی $S_n = 3n^2 - 8n$ باشد، قدر نسبت این دنباله را به دست آورید.

گلچین (اهمیاتی هم) می‌دانیم $a_2 - a_1 = S_2 - S_1$ ، $a_2 = S_2 - S_1$ و $d = a_2 - a_1$

-۱۰ پدر بزرگ ارسلان هشت نوه دارد. پدر بزرگ او به کوچک‌ترین نوه‌ی خود ۴ سکه‌ی ۵۰ تومانی و به نوه‌های دیگر به ترتیب سن از کوچک به بزرگ ۲ سکه بیشتر از قبلی عیدي می‌دهد. در ضمن هیچ کدام از نوه‌ها هم‌سن نیستند. پدر بزرگ ارسلان در مجموع چند تومان عیدي به نوه‌های خود می‌دهد؟

گلچین (اهمیاتی هم) مبلغ عیدي‌ای که پدر بزرگ ارسلان به هر یک از نوه‌های خود می‌دهد یک دنباله‌ی حسابی با جمله‌ی اول $a = 4 \times 50 = 200$ و قدر نسبت $d = 2 \times 50 = 100$ می‌باشد.

-۱۱ یک کارمند در ماه اول سال ۳۰۰۰۰ تومان حقوق می‌گیرد. هر ماه ۱۰ هزار تومان به حقوق او اضافه می‌شود. مجموع حقوق دریافتی این کارمند در سال اول را بباید.

گلچین (اهمیاتی هم) حقوق دریافتی این کارمند در هر ماه یک دنباله‌ی حسابی با جمله‌ی اول $a = 30000$ و قدر نسبت $d = 10000$ می‌باشد. باید مجموع دوازده جمله‌ی اول را حساب کنید.

- ۱۲

در یک جلسه، تعدادی دانشآموز و معلم شرکت دارند. معلمین با دانشآموزان به این صورت مصاحبه می‌کنند: یکی از معلم‌ها با ۷ دانشآموز، معلم دوم با ۱۰ دانشآموز دیگر، معلم سوم با ۱۳ دانشآموز دیگر و به همین ترتیب بقیه‌ی معلم‌ها با سایر دانشآموزان مصاحبه می‌کنند. اگر تعداد معلم‌ها ۲۰ باشد، تعداد کل دانشآموزان مصاحبه شده را بدست آورید.

کلید: (اهمیاتی هم): تعداد دانشآموزان مصاحبه شونده با هر معلم یک دنباله‌ی حسابی با جمله‌ی اول $a = 7$ و قدر نسبت $d = 3$ می‌باشد. باید مجموع بیست جمله‌ی اول این دنباله را حساب کنید.

- ۱۳

رضا در ماه اول ۲۰۰۰۰ تومان و در ماه دوم ۲۵۰۰۰ تومان و در ماه سوم ۳۰۰۰۰ تومان پس‌انداز می‌کند. او به همین ترتیب و با همین روند در ماههای بعدی نیز پس‌انداز می‌کند. رضا در نظر دارد یک موتورسیکلت به مبلغ ۴۹۵۰۰۰ تومان خریداری کند. پس از گذشت چند ماه او می‌تواند با استفاده از پس‌انداز خود این موتورسیکلت را خریداری کند؟

کلید: (اهمیاتی هم): پس‌انداز رضا در هر ماه یک دنباله‌ی حسابی با جمله‌ی اول $a = 20000$ و قدر نسبت $d = 5000$ است. از رابطه‌ی S_n استفاده کنید.

- ۱۴

طول پله‌های یک نردهان به‌طور یکنواخت از پایین به بالا، از ۴۰ سانتی‌متر به ۳۰ سانتی‌متر کاهش می‌یابد، اگر مجموع طول پله‌ها $5/25$ متر باشد، تعداد پله‌ها را بباید.

کلید: (اهمیاتی هم): از آن جایی که جمله‌ی اول و آخر دنباله را داریم از رابطه‌ی $S_n = \frac{n}{2}(a + a_n)$ استفاده کنید.

مجموع جمله‌های دنباله‌ی هندسی

- ۱۵

مجموع ۱۰ جمله‌ی اول دنباله‌ی هندسی ... ، ۲۰ ، -۱۰ ، -۵ را حساب کنید.

کلید: (اهمیاتی هم): در این دنباله‌ی هندسی $a = 5$ و $-q = 2$ است. با استفاده از رابطه‌ی $S_n = \frac{a(1-q^n)}{1-q}$ مجموع ده جمله‌ی اول آن را حساب کنید.

مجموع عبارت‌های داده شده را بباید:

- ۱۶

$$1) 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{4} - \frac{1}{8} + \dots - \frac{1}{512}$$

$$2) 3 + 3\left(\frac{1}{2}\right) + 3\left(\frac{1}{2}\right)^2 + \dots + 3\left(\frac{1}{2}\right)^n$$

نکته (اهمیات مل): ابتدا قدر نسبت را از $q = \frac{a_2}{a_1} = \frac{a_3}{a_2} = \dots = \frac{a_n}{a_{n-1}}$ بباید و سپس با داشتن اولین و آخرین جمله از رابطه $a_n = aq^{n-1}$ ، تعداد جملات را بباید و

$$\text{در نهایت از } S_n = \frac{a(1-q^n)}{1-q} \text{ استفاده کنید.}$$

در یک دنباله‌ی هندسی، جمله‌ی عمومی از رابطه $a_n = \frac{1}{4^n}$ به دست می‌آید. مجموع پنج جمله‌ی اول را بباید.

- ۱۷

نکته (اهمیات مل): جمله‌ی عمومی یک دنباله‌ی هندسی را به صورت $a_n = A(B)^n$ می‌نویسیم که در آن B قدر نسبت دنباله است.

در یک دنباله‌ی هندسی با قدر نسبت $\sqrt[3]{3}$ مجموع هشت جمله‌ی اول چند برابر مجموع چهار جمله‌ی اول است؟

- ۱۸

نکته (اهمیات مل): با توجه به رابطه $S_n = \frac{a(1-q^n)}{1-q}$ و این‌که $q = \sqrt[3]{3}$ ، حاصل $S_8 = \frac{a(1-\sqrt[3]{3^8})}{1-\sqrt[3]{3}}$ را به دست آورید.

حاصل $(1+x+x^2+\dots+x^7)(1-x+x^2-\dots+x^6)$ را به ازای $x = \sqrt[3]{3}$ به دست آورید.

- ۱۹

نکته (اهمیات مل): هر پرانتز یک دنباله‌ی هندسی است با جمله‌ی اول $a = 1$ و $n = 11$ که در یکی $q = -x$ و دیگری $q = x$ است.

مجموع چند جمله‌ای اول دنباله‌ی هندسی ... -۱۲ ، ۶ ، -۳ - برابر ۱۰۲۳ است؟

-۱۵

کلید (اهمیات مل): در این دنباله‌ی هندسی $a = -3$ و $q = -2$ است. با استفاده از رابطه‌ی $S_n = \frac{a(1-q^n)}{1-q}$ مقدار n را بدست اورید.

یک شهر ۲۰۰۰۰ نفر جمعیت دارد. سال اول ۵۰۰ نفر از جمعیت این شهر کاسته می‌شود. هر سال کاهش جمعیت ۱۰ درصد بیشتر از کاهش سال قبل است. بعد از ۴ سال این شهر چند نفر جمعیت دارد؟

-۱۶

کلید (اهمیات مل): تعداد جمعیت کاهش یافته در هر سال یک دنباله‌ی هندسی با جمله‌ی اول $a = 500$ و قدر نسبت $q = 1 + \frac{1}{10} = \frac{11}{10}$ است. مجموع جمعیت کاهش یافته در چهار سال، مجموع چهار جمله‌ای اول این دنباله است.

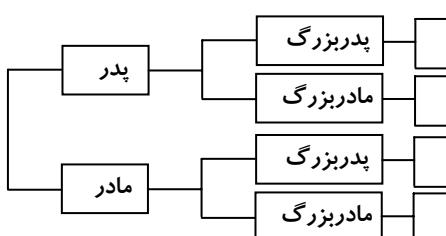
-۱۷

یک توب را از ارتفاع ۱ متری سطح زمین رها می‌کنیم. این توب پس از هر برخورد با زمین به اندازه‌ی $\frac{1}{3}$ ارتفاع قبلی خود به سمت بالا می‌رود. تعیین کنید این توب پس از ۴ مرتبه برخورد با زمین، چه مسافتی را طی می‌کند؟

کلید (اهمیات مل): مسافت‌هایی که توب در هر مرحله برخورد با زمین به سمت پایین طی می‌کند یک دنباله‌ی هندسی با $a = 1$ و $q = \frac{1}{3}$ می‌باشد.

-۱۸

درخت شجره‌نامه‌ی خانوادگی هر فردی به شکل زیر است، مجموع تعداد اجداد یک فرد از جد اول (پدر بزرگ و مادر بزرگ) تا پایان جد ششم را بیابید.

کلید (اهمیات مل): در واقع یک دنباله‌ی هندسی داریم با جمله‌ی اول $a = 2$ و قدر نسبت $q = 2$.

حاصل جمع زیر را بیابید:

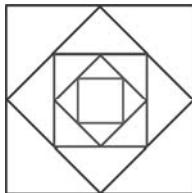
$$S = 9 + 99 + 999 + \dots + \underbrace{999\dots9}_{100\text{ رقم}}$$

کلید (اهمیات مل): توجه کنید که $10 - 1 = 9$ و $-1 = 10^2 - 1 = 99$ و ...، با بازنویسی مجدد، عبارت را به صورت مجموع یک دنباله‌ی هندسی و یک دنباله‌ی حسابی تبدیل کنید.

-۲۵ جمله‌ی دوم یک دنباله‌ی هندسی $\frac{4}{9}$ و جمله‌ی هفتم آن $\frac{27}{8}$ است. مجموع چهار جمله‌ی اول آن را حساب کنید.

کلید (اهمیات مل): با استفاده از رابطه‌ی $a_n = aq^{n-1}$ جمله‌ی اول و قدر نسبت را بدست اورده و مجموع چهار جمله‌ی اول را حساب کنید.

-۲۶ اوساط اضلاع یک مربع به طول ضلع a را به هم وصل می‌کنیم تا مربع جدیدی حاصل شود. این عمل را به‌طور متوالی مطابق شکل تکرار می‌کنیم. مجموع مساحت‌های پنج مربع اولیه را بیابید.

کلید (اهمیات مل): مساحت مربع‌ها را که حساب کنید متوجه می‌شوید که مساحت‌ها یک دنباله‌ی هندسی با جمله‌ی اول a^2 و قدر نسبت $\frac{1}{2}$ هستند.

حد مجموع جمله‌های دنباله‌ی هندسی

-۲۷ حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

$$1) 5 + \frac{10}{3} + \frac{20}{9} + \dots$$

کلید (اهمیات مل): حاصل عبارت، حد مجموع یک دنباله‌ی هندسی با $a = 5$ و $q = \frac{2}{3}$ است.

$$2) 1 - \sqrt{2} + (1 - \sqrt{2})^2 + (1 - \sqrt{2})^3 + \dots$$

کلید (اهمیات مل): حاصل عبارت، حد مجموع یک دنباله‌ی هندسی با $a = 1 - \sqrt{2}$ و $q = 1 - \sqrt{2}$ است.

$$3) 6 - \frac{3}{2} + \frac{3}{8} - \dots$$

نکته (اهمیات مل): حاصل عبارت، حد مجموع یک دنباله‌ی هندسی با $a = 6$ و $q = -\frac{1}{4}$ است.

$$4) 1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{9} + \frac{1}{25} - \frac{1}{27} + \dots$$

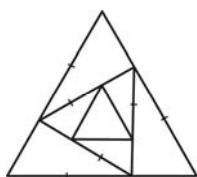
نکته (اهمیات مل): جمله‌های منفی را با هم و جمله‌های منفی را با هم در نظر بگیرید. حد مجموع دو دنباله‌ی هندسی تولید می‌شود.

با فرض $1 < x < 0$ ، مقدار x را از تساوی $\frac{1}{x} = 1 + x + x^2 + \dots$ بهدست آورید.

-۲۸

نکته (اهمیات مل): مجموع سمت چپ، یک دنباله‌ی هندسی با جمله‌ی اول $a = 1$ و قدر نسبت $x = q$ است که حد مجموع آن از رابطه‌ی $S = \frac{a}{1-q}$ بهدست می‌آید.

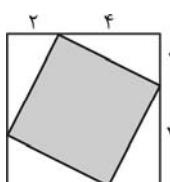
در مثلث متساوی‌الاضلاع به ضلع ۳، یک سوم از هر ضلع را علامت زده و به طور متواالی به هم وصل می‌کنیم و این عمل را به طور نامتناهی ادامه می‌دهیم، مجموع محیط‌های مثلث‌های پدید آمده را بباید.

نکته (اهمیات مل): ضلع مثلث دوم را از رابطه‌ی کسینوس‌ها بباید و از آن جایی که محیط مثلث متساوی‌الاضلاع به ضلع a برابر $3a$ است، محیط مثلث اول و محیط مثلث دوم را بباید و سپس قدر نسبت را بیندا کنید و از رابطه‌ی $S = \frac{a}{1-q}$ استفاده کنید.

-۲۹

اگر در شکل زیر، مربع بزرگ‌تر به ضلع ۶ واحد و مربع‌هایی به صورت شکل زیر متواالیاً در آن رسم شود، مجموع همه‌ی مساحت‌های این مربع‌ها را بباید.

نکته (اهمیات مل): ضلع مربع دوم را با استفاده از رابطه‌ی فیثاغورس بباید و سپس قدر نسبت دنباله‌ی مساحت‌ها را بیندا کنید.

-۳۰

۱۳۱

یک توب را از ارتفاع ۳ متری زمین رها می‌کنیم. این توب پس از هر برخورد با زمین، نصف ارتفاع قبلی به سمت بالا می‌رود و همچنان به طرف بالا و پایین می‌رود تا وقتی که روی زمین متوقف شود. تعیین کنید این توب در مجموع چه مسافتی را به طرف بالا و پایین طی می‌کند؟

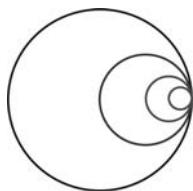

کلید (راهنمای حل): مسافتی که توب طی می‌کند از جمله‌ی دوم به بعد یک دنباله‌ی هندسی است با جمله‌ی اول $(5/0 \times 3)$ و قدر نسبت $5/0$ (ضریب ۲ به خاطر بالا و پایین رفتن است). باید حد مجموع این دنباله را حساب کنید و با جمله‌ی اول جمع کنید.

۱۳۲

در شکل زیر شعاع بزرگ‌ترین دایره برابر a واحد و شعاع هر دایره نصف شعاع دایره‌ها ماقبل خود است. اگر تعداد دایره‌ها بی‌شمار باشد، حد مجموع مساحت‌های کل دایره‌ها را بیابید.

کلید (راهنمای حل): مساحت دایره‌ها یک دنباله‌ی هندسی با جمله‌ی اول πa^2 و قدر نسبت $\frac{1}{4}$ می‌باشند. باید حد مجموع این دنباله را حساب کنید.

۱۳۳

تقسیم چند جمله‌ای‌ها و بخش‌پذیری

تقسیم چند جمله‌ای بر چند جمله‌ای و تعیین خارج‌قسمت

در موارد ۱ و ۲ مراحل تقسیم را انجام دهید و خارج‌قسمت و باقی‌مانده را مشخص کنید.

$$1) 3x^5 + 2x^3 + 1 - x^2 \quad | \quad x^2 - 9$$

$$2) 2x^5 - 3x^2 + 1 \quad | \quad 2x - 3$$

کلید (راهنمای حل): ابتدا مقسوم را استاندارد کنید. درجه‌ی عبارت باقی‌مانده از درجه‌ی عبارت مقسوم‌علیه کم‌تر است.

۱۳۴

اگر خارج‌قسمت تقسیم $7x^2 + ax + 7$ بر $x^3 + x - b$ برابر $a - b$ و باقی‌مانده‌ی آن ۱ باشد، a و b را بیابید.

کلید (راهنمای حل): قاعده‌ی تقسیم را بنویسید و ضرایب عبارت‌های متحده را مساوی قرار دهید.

باقی‌مانده‌ی تقسیم چند جمله‌ای $P(x)$ بر $x - a$

در موارد ۱ و ۲ باقی‌مانده‌ی تقسیم خواسته شده را بدون انجام عمل تقسیم به دست آورید.

$$1) \quad 2x^3 - 3x - 1 \quad | \quad x + 1$$

$$2) \quad 3x^3 - 7x + 1 \quad | \quad 3x - 2$$

نکته (اهمیاتی هم): برای محاسبه‌ی باقی‌مانده‌ی تقسیم $P(x)$ بر $ax + b$ باید $(-\frac{b}{a})P(-\frac{b}{a})$ را حساب کنید.

در صورتی که دو چند جمله‌ای $2 - x^3 + 3x^2 + 5x + k$ و $x^3 - 4x^2 + 5x + k$ در تقسیم بر $x + 1$ هم باقی‌مانده باشند، k را بیابید.

نکته (اهمیاتی هم): باید مقدار دو چند جمله‌ای به ازای $x = -1$ ، برابر باشد.

اگر $f(x) = (x+3)(x+k)$ و باقی‌مانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $x - 1$ برابر ۱۶ باشد، k را بیابید.

نکته (اهمیاتی هم): باقی‌مانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $x - a$ برابر $f(a)$ است.

اگر باقی‌مانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $x - 1$ و $x - 2$ به ترتیب -2 و 3 باشد، باقی‌مانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $x^2 - 3x - 2$ را بیابید.

نکته (اهمیاتی هم): باقی‌مانده‌ی تقسیم $f(x)$ بر $x^2 - 3x - 2$ ، یک دو جمله‌ای حداقل از درجه‌ی یک است، یعنی $R(x) = mx + n$. قاعده‌ی $R(x) = mx + n$ را بنویسید و از شرایط باقی‌مانده‌ی $f(x)$ بر عبارت‌ها استفاده کنید.

بخش‌پذیری چند جمله‌ای $P(x)$ بر $x - a$

در عبارت‌های زیر نشان دهید چند جمله‌ای $P(x)$ بر $x - c$ به ازای c های داده شده بخش‌پذیر است:

$$1) \quad P(x) = x^3 - 3x^2 + 3x - 1 \quad c = 1$$

$$2) \quad P(x) = 2x^5 - 5x - 3 \quad c = -1$$

نکته (اهمیاتی هم): اگر چند جمله‌ای $P(x)$ بر $x - a$ بخش‌پذیر باشد، $P(a) = 0$.

در عبارت‌های زیر نشان دهید ۳ داده شده، یک ریشه‌ی معادله است و سپس ریشه‌های دیگر معادله را با تقسیم متوالی بیابید:

$$1) P(x) = x^3 - x^2 - 11x + 15, \quad c = 3$$

$$2) P(x) = 3x^4 - x^3 - 21x^2 - 11x + 6, \quad c = \frac{1}{3}, -2$$

کلید (اهمیات مل): وقتی چند جمله‌ای $P(x)$ بر $x-a$ و $x-b$ بخش‌بذیر است، آن‌گاه بر حاصل ضرب آن‌ها نیز بخش‌بذیر است.

اگر چند جمله‌ای $2x^4 + ax^3 + bx^2 - 1 - x$ بر $x^2 + ax + b$ بخش‌بذیر باشد، a و b را بیابید.

کلید (اهمیات مل): وقتی چند جمله‌ای $P(x)$ بر $(x-a)(x-b)$ بخش‌بذیر است، آن‌گاه $P(a) = 0$ و $P(b) = 0$.

$P(x)$ یک چند جمله‌ای درجه‌ی ۳ است که ضریب بزرگ‌ترین جمله‌ی آن ۲ می‌باشد. $P(x)$ را در شرایط زیر به دست آورید.

$$P(0) = 1, \quad P(1) = 0, \quad P(-1) = 1$$

کلید (اهمیات مل): عبارت $P(x) = 2x^3 + ax^2 + bx + c$ را در نظر بگیرید و مقادیر داده شده را جایگزین کنید.

ابتدا نشان دهید عبارت $2x^3 + 2x^2 - 2x - 4$ یک عامل $P(x) = x^3 + 2x^2 - 2x - 4$ است، سپس معادله $P(x) = 0$ را حل کنید.

کلید (اهمیات مل): اگر عبارت $ax+b$ یک عامل چند جمله‌ای $P(x)$ باشد، $\frac{b}{a}$ یک ریشه‌ی $P(x) = 0$ است. برای به دست آوردن سایر ریشه‌ها، خارج قسمت تقسیم $P(x)$ بر $ax+b$ را مساوی صفر قرار دهید.

استفاده از اتحادها و تجزیه در بخش‌بذیری

در هر یک از موارد ۱ تا ۴ مشخص کنید که آیا عبارت درجه‌ی اول داده شده، یک عامل از چند جمله‌ای داده شده است؟

$$1) x - 1, \quad P(x) = x^3 + x^2 - 2x$$

۲) $x+1$, $P(x) = x^5 - x^3 + x + 1$

۳) $x-2$, $P(x) = 3x^6 - 7x^4 + 1$

۴) $2x-3$, $P(x) = 2x^3 - 3x^2 + 2x - 3$

نکته (اهمیاتی حل): عبارت $ax+b$ زمانی عامل (فاکتور) یک چند جمله‌ای است که آن چند جمله‌ای بر $ax+b$ بخش‌بذیر باشد.

در هر یک از موارد ۱ تا ۳، معادله $P(x) = 0$ را حل کنید:

۱) $P(x) = x^3 + 4x^2 - x - 4$

۲) $P(x) = x^3 + 3x^2 - 4x - 12$

۳) $P(x) = 2x^3 - 7x^2 - 17x + 10$

نکته (اهمیاتی حل): ابتدا کافی است از طریق امتحان کردن (اعداد ۱، -۱، ۲، -۲ و ...) یکی از ریشه‌ها را به دست آورید، سپس به کمک تقسیم، سایر ریشه‌ها را تعیین کنید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۴، با چه شرطی برای عدد طبیعی n ، چند جمله‌ای داده شده بر عبارت درجه‌ی اول داده شده، بخش‌بذیر است؟ در صورت امکان چند جمله‌ای را تجزیه کنید.

۱) $x-a$, $P(x) = x^n - a^n$

۲) $x + a$, $P(x) = x^n + a^n$

---

۳) $x + a$, $P(x) = x^n - a^n$

---

۴) $x - a$, $P(x) = x^n + a^n$

نکته (اهمیات مل): کافی است $(P \text{ یا } P(-a))$ را حساب کنید. برای تجزیه، از تقسیم استفاده کنید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۳، چند جمله‌ای داده شده را تجزیه کنید. -۱۴۷

۱) $x^7 + 128$

---

۲) (به دو صورت تجزیه کنید) $1 - x^8$

---

۳) $x^5 - 32y^5$

نکته (اهمیات مل): از موارد ۱ تا ۳ در سؤال قبل استفاده کنید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۳، کسر داده شده را به کمک تجزیه ساده نمایید. -۱۴۸

۱) $\frac{(1+a+a^2+a^3+a^4+a^5)(1-a)}{(1+a+a^2)(1-a^2)}$

$$۲) \frac{(x^2y^5 - x^7)(x+y)}{x^4 - x^2y^2}$$

$$۳) \frac{(1-a+a^2-a^3+\dots-a^n)(1+a^3)}{a^n-a^{n+1}+a^{n+2}}$$

نکته (راهنمای حل): از تجزیه‌ی $x^n + a^n$ و $x^n - a^n$ و فاکتورگیری استفاده کنید.

بسط دو جمله‌ای و مثلث خیام – پاسکال

در هر یک از موارد ۱ تا ۶، عبارات داده شده را بسط دهید.

$$۱) (a+b)^5$$

$$۲) (a+b)^n$$

$$۳) (a-b)^n$$

$$۴) (x^2 - \frac{1}{x})^4$$

$$۵) (2x+3y)^4$$

$$۶) (\sqrt{x} - \frac{1}{x})^4$$

نکته (راهنمای حل): از بسط دو جمله‌ای استفاده کنید. عبارات کسری و رادیکالی را به صورت توانی بنویسید.

مجموع ضرایب عددی عبارت $(1+2x-3y)^7 + (2x^3-y)^5$ را به دست آورید.

کلید (اهمیات مل) برای بدست آوردن مجموع ضرایب عددی هر بسط، کافی است به جای متغیرها عدد ۱ قرار دهید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۳، جمله‌ی خواسته شده از بسط را به دست آورید. (جملات بر حسب بزرگترین توان x تعریف شده‌اند).

$$1) (2x^3 - x)^7 \quad (\text{جمله‌ی پنجم})$$

$$2) (\sqrt{x} + \frac{1}{x})^6 \quad (\text{جمله‌ی سوم})$$

$$3) (x - \frac{y}{x^3})^{12} \quad (\text{جمله‌ی چهارم})$$

کلید (اهمیات مل) جمله‌ی $(k+1)$ ام بسط $(a+b)^n$ به صورت $\binom{n}{k} a^{n-k} \times b^k$ است.

در بسط $(x\sqrt{x} + \frac{1}{x})^6$ جمله‌ی پنجم به ازای $a = x$ برابر $\frac{5}{9}$ است. a را به دست آورید. (جملات بر حسب بزرگترین توان x تعریف شده‌اند).

کلید (اهمیات مل) جمله‌ی $(k+1)$ ام بسط $(a+b)^n$ به صورت $\binom{n}{k} a^{n-k} \times b^k$ است.

در هر یک از بسط‌های زیر، بزرگترین ضریب را تعیین کنید.

$$1) (x+y)^7$$

$$2) (x+y)^6$$

کلید (اهمیات مل) در بسط دو جمله‌ای $(a+b)^n$ ، جمله‌ی وسط (n فرد) یا جملات وسط (n زوج) یا دارای بزرگترین ضریب از لحاظ عددی هستند.

تعداد جملات هر یک از بسط‌های زیر را تعیین کنید.

$$1) (a+1)^7 + (a-1)^7$$

$$2) (x+2y)^8 + (2x+y)^5$$

کلید (اهمیات مل) بسط دو جمله‌ای $(a+b)^n$ ، $n+1$ جمله دارد.

در هر یک از عبارت‌های داده شده، جمله‌ی خواسته شده را به‌دست آورید.

$$\text{الف) جمله‌ی شامل } x^5 \text{ در بسط } (2x+1)^9$$

$$\text{ب) جمله‌ی مستقل از } x \text{ در بسط } (x^2 + \frac{1}{x})^6$$

نکته (اهمیات مل): در جمله‌ی $(k+1)$ ام پس از ساده کردن، توان متغیر را برابر توان خواسته شده قرار دهید تا k به‌دست آید. در مورد جمله‌ی مستقل از x ، پس از ساده کردن، توان متغیر را صفر قرار دهید.

بزرگ‌ترین مقسوم‌علیه مشترک و کوچک‌ترین مضرب مشترک

تعیین ب.م.م و ک.م.م دو یا چند عدد

در هر یک از موارد ۱ و ۲ ب.م.م و ک.م.م اعداد داده شده را به‌دست آورید.

$$1) 1200 \text{ و } 54 \text{ و } 205$$

$$2) 77 \text{ و } 1815 \text{ و } 616 \text{ و } 242$$

نکته (اهمیات مل): اگر a و b و c اعداد اول متمایز دو رقمی باشند، ب.م.م و ک.م.م عبارات زیر را به‌دست آورید.

$$8a^7b^3c^2, 42a^3bc^3, 3.a^2b^2c^2$$

نکته (اهمیات مل): پس از تجزیه‌ی اعداد به عوامل اول، ب.م.م آن‌ها حاصل ضرب عوامل مشترک با کم‌ترین توان و ک.م.م آن‌ها حاصل ضرب عوامل مشترک غیرمشترک با بزرگ‌ترین توان است.

بزرگ‌ترین پیمانه‌ای که می‌توان با آن ظرفی با گنجایش ۶۷۲ و ۳۶۰ و ۱۳۲ لیتر را پر کرد، چند لیتری است؟ با چه ظروف دیگری می‌توان این کار را انجام داد؟ (حجم پیمانه عددی طبیعی است)

نکته (اهمیات مل): از ب.م.م استفاده کنید.

-۵۹

اتاقی به ابعاد ۲۲۰، ۲۸۰ و ۳۰۰ سانتی‌متر را می‌خواهیم با کارتون‌های مکعب شکل هماندازه پر کنیم به طوری که فضای خالی باقی نماند. طول یال بزرگ‌ترین کارتون چه قدر است؟ (طول یال مکعب عددی طبیعی است)

کلید (اهله‌ای هل؛ از ب.م.م. استفاده کنید.)

-۶۰

اگر دانش‌آموزان سال سوم دبیرستانی را به گروه‌های ۳ نفری تقسیم کنیم، ۲ نفر باقی می‌مانند. اگر آن‌ها را به گروه‌های ۵ نفری و ۷ نفری هم تقسیم کنیم، باز هم ۲ نفر باقی می‌مانند. حداقل تعداد دانش‌آموزان سال سوم این دبیرستان چند نفر است؟

کلید (اهله‌ای هل؛ از ک.م.م. استفاده کنید.)

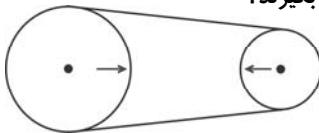
-۶۱

شهرداری در فاصله‌ی ۳۶ متری از شروع یک خیابان به طول ۲ کیلومتر یک درخت کاشته است و در فاصله‌ی ۶۰ متری از شروع همین خیابان، یک پارکومتر نصب کرده است و با رعایت همین فواصل درخت‌ها و پارکومترهای بعدی را کاشته و نصب کرده است. در چند نقطه از این خیابان، درخت در کنار پارکومتر است؟ (با فرض این که در نقطه‌ی شروع یک درخت و یک پارکومتر کاشته و نصب شده است.)

کلید (اهله‌ای هل؛ از ک.م.م. استفاده کنید.)

-۶۲

در شکل زیر دو چرخ با محیط‌های ۱۱۲ و ۱۲۰ سانتی‌متر توسط یک تسمه به کمک موتوری کوچک در حال چرخیدن هستند. اگر در شروع چرخش، دو علامت رو به روی هم پاشند، هر چرخ چند دور بزند تا برای چهارمین بار علامت‌ها رو به روی هم قرار بگیرند؟

کلید (اهله‌ای هل؛ از ک.م.م. استفاده کنید.)

ساده کردن کسرهای جبری با ب.م.م و ک.م.م

-۶۳

در هر یک از موارد ۱ تا ۵، عبارت داده شده را به ساده‌ترین شکل بنویسید.

$$1) \frac{2x^2 - 7x + 3}{x^2 - 9} \times \frac{3x^2 + 11x + 6}{6x^2 + x - 2}$$

۲۵

حسابان

کانون فرهنگی آموزش

$$۲) \frac{x^4 + 3x - 4}{2x^2 + x - 1} \div \frac{x^2 + 6x + 8}{2x^3 - x^2 - 2x + 1}$$

$$۳) \frac{2n}{n+1} - \frac{n}{n-1}$$

$$۴) \frac{1}{x+3} - \frac{x+1}{x^2 + 6x + 9} + \frac{2}{x^2 - 9}$$

$$۵) \frac{1}{x+2} + \frac{1}{x^2 + 5x + 6} - \frac{1}{x^2 + 4x + 3} - \frac{1}{x+3}$$

نکته راهنمای مل، از تجزیه و ب.م.م و ک.م.م چند جمله‌ای‌ها استفاده کنید.

معادله‌ی درجه‌ی دوم

حل معادله‌ی درجه‌ی دوم و مسائل کاربردی

در هر یک از موارد ۱ تا ۵ معادله‌ی داده شده را حل کنید.

-۶۴

$$۱) 3x^2 - 7x - 1 = 0$$

$$۲) x + \frac{4}{x} = 4$$

$$۳) x^4 - 5x^2 + 4x = 0$$

$$۴) x^5 + 7x^2 = 0$$

$$5) \frac{x^2+1}{15} = \frac{5x+2}{30} + \frac{1}{10}$$

نکته (راهنمای حل): پس از ساده کردن معادله، از روش‌های مختلف حل معادله درجه ۲ (Δ و مربع کامل و ...) استفاده کنید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۴، نمودار تابع رارسم کرده و صفرهای آن را در صورت وجود، تعیین کنید.

$$1) f(x) = x^2 + 4x + 3$$

$$2) g(x) = x^2 + x + 1$$

$$3) h(x) = -x^2 - 2x + 3$$

$$4) k(x) = 3x^2 + 18x + 27$$

نکته (راهنمای حل): صفرهای هر تابع در واقع ریشه‌های معادله آن تابع هستند که محل برخورد نمودار تابع با محور x ها می‌باشند. برای رسم از انتقال نمودار تابع $y = x^2$ استفاده کنید.

تشکیل معادله درجه دوم و روابط بین ریشه‌ها

در هر یک از قسمت‌های زیر، معادله درجه دومی تشکیل دهید که ریشه‌های آن، اعداد داده شده باشند.

$$1) -3 \text{ و } 2$$

$$2) \frac{-3}{2} \text{ و } \frac{1}{3}$$

$$3) 1 \pm \sqrt{5}$$

نکته (راهنمای حل): S (مجموع ریشه‌ها) و P (حاصلضرب ریشه‌ها) را تشکیل دهید و از رابطه $x^2 - Sx + P = 0$ استفاده کنید.

مساحت یک مثلث که مجموع طول قاعده و اندازه‌ی ارتفاع آن $10\frac{21}{2}$ سانتی‌متر مربع می‌باشد. اندازه‌ی قاعده را برحسب سانتی‌متر تعیین کنید.

کلید: (اهمیات هم): مساحت مثلث را برحسب طول قاعده یا ارتفاع بنویسید و معادله‌ی حاصل را حل کنید.

در ضرب دو عدد مثبت که یکی از دیگری هشت واحد کوچک‌تر است، اشتباهی رخ داده است. به‌طوری‌که رقم صدگان یک واحد بزرگ‌تر شده است. برای آزمایش، عدد به‌دست آمده از ضرب را بر عدد بزرگ‌تر تقسیم کرده‌ایم، خارج قسمت ۲۲ و باقی‌مانده ۱۹ شده است. دو عدد را به‌دست آورید.

کلید: (اهمیات هم): اعداد را به صورت x و $x - 8$ در نظر بگیرید. رقم صدگان یک واحد بزرگ‌تر شده است، یعنی در حاصل ضرب، 100 واحد اضافی به‌دست آمده است.

پنج عدد طبیعی متوالی را در نظر بگیرید. مجموع مربعات ۳ تای اول با مجموع مربعات دو تای آخر برابر شده است. عدد وسط را تعیین کنید.

کلید: (اهمیات هم): اعداد را به صورت $x + 2$ ، $x + 1$ ، x ، $x - 1$ و $x - 2$ در نظر بگیرید و رابطه‌ی خواسته شده را بنویسید.

در هر یک از موارد ۱ تا ۷، حاصل عبارت خواسته شده را به‌دست آورید. α و β ریشه‌های معادله $x^2 - 7x + 3 = 0$ هستند.

$$1) \alpha^4 + \beta^4$$

$$2) \alpha^3 + \beta^3$$

$$3) \frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta}$$

$$4) \frac{\alpha}{\beta} + \frac{\beta}{\alpha}$$

$$5) \sqrt{\alpha} + \sqrt{\beta}$$

$$6) \alpha^3\beta + \alpha\beta^3$$

$$\frac{3}{4} (4)$$

$$\frac{24}{5} (3)$$

$$x = \frac{1}{2} - 28$$

$$\frac{9}{2}(3 + \sqrt{3}) - 29$$

$$81 - 30$$

$$9 \text{ متر} - 31$$

$$\frac{4}{3}\pi a^2 - 32$$

$$(1) - 33$$

$$3x^3 + 29x - 1 = \text{خارج قسمت}$$

$$261x - 8 = \text{باقي مانده}$$

(2)

$$x^3 + \frac{3}{2}x^2 + \frac{3}{4}x + \frac{9}{8} = \text{خارج قسمت}$$

$$\frac{35}{8} = \text{باقي مانده}$$

$$b = -2, a = 5 - 34$$

$$\frac{-7}{3} (2)$$

$$(1) \text{ صفر} - 35$$

$$k = 6 - 36$$

$$k = 3 - 37$$

$$R(x) = 5x - 7 - 38$$

$$P(-1) = 0 (2)$$

$$P(1) = 0 (1) - 39$$

$$-1 \pm \sqrt{6} (2)$$

$$(1) - 40$$

$$b = 0, a = -3 - 41$$

$$P(x) = 2x^3 - \frac{x^2}{2} - \frac{5x}{2} + 1 - 42$$

$$P(-2) = 0 - 43$$

$$+ \sqrt{2} \text{ و } -\sqrt{2} \text{ و } -2 \text{ و } -1 \text{ : ریشه ها}$$

$$(2) \text{ عامل است.} (1) - 44$$

$$(4) \text{ عامل است.} (3) \text{ عامل نیست.}$$

$$(1) - 4 \text{ و } -1 \text{ و } 1 : \text{ریشه ها}$$

$$(2) - 3 \text{ و } 2 \text{ و } -2 : \text{ریشه ها}$$

$$\frac{1}{2} \text{ و } 5 \text{ و } -2 : \text{ریشه ها} (3)$$

جواب های فصل اول

$$n^2 (2) \quad \frac{n(n+1)}{2} (1) - 1$$

$$168 (4) \quad 5050 (3)$$

$$46/75 (5)$$

$$165 (2) \quad 130 (1) - 2$$

$$945 - 3$$

$$45223 - 4$$

$$-117 - 5$$

$$86 - 6$$

$$11 - 7$$

$$1050 - 8$$

$$6 - 9$$

$$4400 \text{ تومان} - 10$$

$$426000 - 11$$

$$710 \text{ دانش آموز} - 12$$

$$11 \text{ ماه} - 13$$

$$15 - 14$$

$$-1705 - 15$$

$$\frac{6141}{1024} (2) \quad \frac{341}{512} (1) - 16$$

$$S_5 = \frac{1}{3}(1 - (\frac{1}{4})^5) - 17$$

$$10 - 18$$

$$2047 - 19$$

$$1 \text{ جمله ای اول} - 20$$

$$176795 \text{ نفر} - 21$$

$$\frac{53}{27} \text{ متر} - 22$$

$$254 - 23$$

$$\frac{1}{9}(1 \cdot 1^{100} - 1) - 100 - 24$$

$$\frac{65}{27} - 25$$

$$\frac{31a^2}{16} - 26$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} - 1 (2) \quad 15 (1) - 27$$

$$+ \dots + \frac{n(n-1)}{2} a^n b^{n-2} + nab^{n-1} + b^n$$

(۳)

$$(a-b)^n = a^n - na^{n-1}b + \frac{n(n-1)}{2} a^{n-2}b^2$$

$$- \dots (-1)^n b^n$$

(۴)

$$\left(x - \frac{1}{x}\right)^4 = x^4 - 4x^2 + 6x^0 - 4x^{-2}$$

$$+ 6x^{-4} - \frac{6}{x^4} + \frac{4}{x^2} - \frac{1}{x^0}$$

(۵)

$$(2x+3y)^5 = 32x^5 + 40x^4y + 160x^3y^2$$

$$+ 160x^2y^3 + 60xy^4 + 32y^5$$

(۶)

$$\left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^4 = x^2 - 4\sqrt{x} + \frac{6}{x} - \frac{4\sqrt{x}}{x^2} + \frac{1}{x^4}$$

۱۱۵ -۵۰

$$15(2) \quad 28 \cdot x^1 \quad (1) -51$$

$$-176 \cdot (3)$$

$$a = 2 \quad -52$$

$$20(2) \quad \begin{pmatrix} 7 \\ 4 \end{pmatrix} \quad (1) -53$$

$$(1) 4 \text{ جمله} \quad (1) -54$$

$$15 \quad 40 \cdot 32x^5 \quad (\text{الف}) -55$$

$$-56$$

$$1) (2520, 54, 120.) = 6$$

$$[2520, 54, 120.] = 75600$$

$$2) (242, 616, 1815, 77) = 11$$

$$[242, 616, 1815, 77] = 1 \cdot 164.$$

-۵۷

$$(8a^7b^3c^2, 42a^3bc^3, 3 \cdot a^2b^2c^2) = 2a^2bc^2$$

$$[8a^7b^3c^2, 42a^3bc^3, 3 \cdot a^2b^2c^2] = 84 \cdot a^7b^3c^3$$

-۵۸ بزرگترین پیمانه ۱۲ لیتری است و با ظروف ۶، ۴، ۲، ۳، ۰ و

۱ لیتری نیز می‌توان این کار را انجام داد.

-۵۹ طول یال بزرگترین مکعب ۲۰ سانتی‌متر است.

-۶۰ حداقل ۱۰۷ نفر است.

-۶۱ نقطه ۱۲

$$x^n - a^n =$$

(۱)

$$(x-a)(x^{n-1} + x^{n-2}a + x^{n-3}a^2 + \dots + xa^{n-2} + a^{n-1})$$

(تمام مقادیر طبیعی)

(۲)

$$x^n + a^n =$$

(۳)

$$(x+a)(x^{n-1} - x^{n-2}a + x^{n-3}a^2 - \dots - a^{n-1})$$

(مقادیر طبیعی فرد)

(۴)

$$x^n - a^n =$$

(۵)

$$(x+a)(x^{n-1} - x^{n-2}a + x^{n-3}a^2 - \dots - a^{n-1})$$

(مقادیر طبیعی زوج)

(۶) هیچ مقدار

(۱) -۱۴۷

$$x^4 + 2^4 = (x+2)(x^4 - 2x^3 + 4x^2 - 8x^1 + 16x^0 - 32x + 64)$$

(۷)

$$1-x^4 = (1-x)(1+x+x^2+x^3+x^4+x^5)$$

$$+ x^6 + x^8)$$

+ 1-x^4 =

$$= (1+x)(1-x+x^2-x^3+x^4-x^5+x^6-x^7)$$

(۸)

$$x^5 - 32y^5 = (x-2y)(x^4 + 2x^3y + 4x^2y^2 + 8xy^3 + 16y^4)$$

(۹)

1-a+a^2 (۱) -۱۴۸

-(y^5 + y^4x + y^3x^2 + yx^3 + x^5) (۲)

$\frac{1-a^{n+1}}{a^n}$ (۳)

(۱) -۱۴۹

$$(a+b)^5 = a^5 + 5a^4b + 10a^3b^2 + 10a^2b^3 + 5ab^4 + b^5$$

(۴)

$$(a+b)^n = a^n + na^{n-1}b + \frac{n(n-1)}{2} a^{n-2}b^2$$

$$-67 \quad 7 \text{ یا } 3 \text{ سانتی متر}$$

$$-68 \quad 19 \text{ و } 27$$

$$-69 \quad 12$$

$$280 \quad (2)$$

$$-70 \quad 43 \quad (1)$$

$$\frac{43}{3} \quad (4)$$

$$\frac{y}{3} \quad (3)$$

$$129 \quad (6)$$

$$\sqrt{y+2\sqrt{3}} \quad (5)$$

$$\frac{\sqrt{3y}}{3} \quad (7)$$

$$m = 12 \quad -71$$

$$m = \frac{37}{25} \quad -72$$

$$m = \pm 10 \quad -73$$

$$-74 \quad 1 \text{ یا } -2 \text{ و } 2 \text{ و } 1$$

$$-75 \quad 26 - 3\sqrt{17}$$

$$-76 \quad \frac{-5}{3}$$

$$-77 \quad 99$$

$$-78 \quad 2$$

$$-79 \quad (1) \text{ فاقد ریشه}$$

(2) ریشه‌ی مضاعف منفی

(3) دو ریشه‌ی مختلف‌العلامت که ریشه‌ی منفی از لحاظ

قدر مطلق بزرگ‌تر است.

(4) دو ریشه‌ی مثبت

-80 بر حسب هر مقدار m ، معادله دارای دو ریشه‌ی

مختلف‌العلامت است که ریشه‌ی مثبت از لحاظ قدر مطلق

بزرگ‌تر است.

$$-81 \quad -3$$

$$-82 \quad \text{هیچ مقدار}$$

$$-83 \quad 1$$

$$-84 \quad -2x^2 + 3x + 1 = 0 \quad (1)$$

$$-85 \quad x^2 - 6x - 8 = 0 \quad (2)$$

$$-86 \quad x^2 + 7x + 8 = 0 \quad (3)$$

$$-87 \quad 27x^2 - 1 \cdot 2x + 94 = 0 \quad -85$$

$$-88 \quad x^2 + 1 \cdot x - 27 = 0 \quad -86$$

-62 چرخ بزرگ ۵۶ دور و چرخ کوچک ۶۰ دور می‌زند.

$$-63 \quad \frac{(x-1)^2}{x+2} \quad (2) \quad 111$$

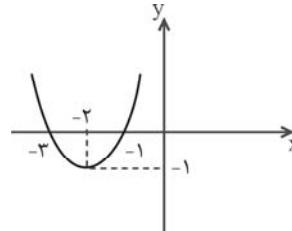
$$\frac{fx}{(x+3)^2(x-3)} \quad (4) \quad \frac{n^2-3n}{n^2-1} \quad (3)$$

$$\frac{x}{(x+1)(x+2)(x+3)} \quad (5)$$

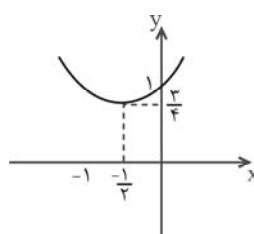
$$-64 \quad \frac{1}{3} \quad (1) \text{ و } 3 \quad (2) \text{ صفر} \quad 4 \text{ و } 1 \circ \quad (3)$$

$$\frac{-1}{2} \quad (5)$$

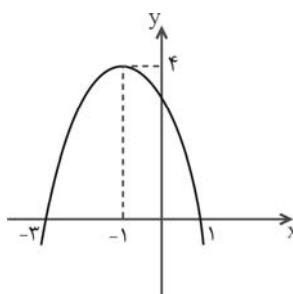
(1) صفرهای تابع، ۱ و ۳ هستند.

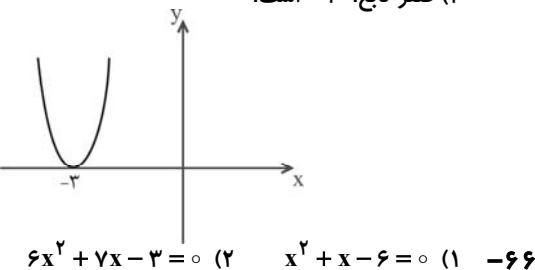
(2) این تابع صفر ندارد.

(3) صفرهای تابع، ۱ و ۳ هستند.

(4) صفر تابع، ۳ است.

$$-66 \quad x^2 - 2x - 4 = 0 \quad (3)$$